

Beste partners van Nationaal Park Hollandse Duinen,

Twee jaar geleden heeft Hollandse Duinen de verkiezing gewonnen van mooiste natuurgebied van Nederland. Daarmee is een grote stap gezet in de mogelijkheden voor ontwikkeling van het gebied naar een nationaal park en u heeft daar de afgelopen periode ook financieel aan bijgedragen. Met deze brief willen wij u informeren over wat er gedaan is en tot welke resultaten dat geleid heeft.

Aanpak en resultaten 2017 en 2018

Om te komen tot realisatie van een Nationaal Park is samenwerking met betrokken partijen uit het gebied essentieel. Gezien de ligging in het westelijk deel van Zuid Holland is sprake van een grote verscheidenheid aan partijen en (bestuurlijke) structuren. Het is gelukt om veel van deze partijen enthousiast te krijgen voor het indienen van het bidbook dat geleid heeft tot de verkiezing. De uitdaging was om dit succes te verzilveren in de daadwerkelijke oprichting van een Nationaal Park. Op hoofdlijnen hebben we langs drie sporen gewerkt:

1. Het verkennen van de ambities van alle partners om richting te geven aan de activiteiten.
2. Het uitwerken van communicatie en marketing van het gebied en het opstellen van een merkstrategie.
3. Het opzetten van een organisatie om de voortgang te borgen

Ambitiedocument

Na het winnen van de verkiezing in 2017 is als eerste stap de missie van het Nationaal Park uitgewerkt in een ambitiedocument. Dit document is door alle betrokken partijen omarmd is. Binnen 3 thema's zijn de 15 ambities beschreven. De drie thema's betreffen;

- *Verankeren*: het in hoofden en harten van mensen verankeren van de waarden van het gebied en het borgen van een toekomstige organisatie;
- *Verbinden*: het verbinden van natuurgebieden binnen Hollandse Duinen maar ook met de omgeving daarbuiten;
- *Versterken*: het versterken van de grote hoeveelheid waarden die in het gebied aanwezig zijn.

Het ambitiedocument is een belangrijke basis voor de koers die wordt uitgezet.

Communicatie, marketing en publieksactiviteiten

Er is een Merkgids opgesteld voor het 'merk' Hollandse Duinen en aan de hand daarvan zijn 3 verhaallijnen gekozen die leidend zullen zijn in de activiteiten op het gebied van marketing. Als overkoepelende verhaallijn is gekozen voor '*Waar natuur stad en zee verbindt*', en als andere verhaallijnen zijn gekozen: '*Inspirerend landschap*' en '*Gezond en vitaal*'.

Aan de zichtbaarheid is op verschillende manieren gewerkt. Een belangrijke basis daarbij is de nieuwe publiekswebsite www.nationaalparkhollandseduinen.nl waarop voor verschillende doelgroepen activiteiten zijn te vinden op basis van het bestaande aanbod. Daarnaast is een vlaggenactie georganiseerd waarbij door het hele gebied heen Hollandse Duinen-vlaggen zijn gehesen.

We zijn regelmatig uitgenodigd om het verhaal van Hollandse Duinen te komen vertellen, van marketingconferenties tot het duurzaamheidscongres Springtij op Terschelling en van plaatselijke Rotary-clubs tot de Landelijke Stranddagen.

Voor jongeren is een idee bedacht door jongeren uitgewerkt tot een zogenaamde Jongerenexpeditie, 24 uur in Hollandse Duinen. Een klas van het Mariscollege uit Den Haag heeft hiervoor een pilot gevolgd, begeleid door IVN en een professioneel outdoorbedrijf. Het is de bedoeling deze expeditie in 2019 beschikbaar te maken voor alle scholen in het gebied.

2018 is ook het jaar van 5000-soorten. Binnen alle natuur- en groengebieden van Hollandse Duinen zijn naar plant- en diersoorten gezocht door professionele en vrijwillige onderzoekers. Doel daarvan is om de waarde van het gebied in beeld te brengen en mensen te enthousiasmeren om vrijwilliger in het gebied te worden. De teller staat op dit moment op meer dan 6000 soorten.

Organisatie

Om de organisatie en financiering van Hollandse Duinen in de toekomst te borgen is gezocht naar een logische organisatievorm die aansluit bij de fase waarin we verkeren. Dat heeft ertoe geleid dat door Dunea 'Stichting Nationaal Park Hollandse Duinen' is opgericht. De stichting sluit een samenwerkingsovereenkomst voor een periode van 2 jaar met Staatsbosbeheer, de provincie Zuid Holland en Dunea. Doel van de overeenkomst is om het commitment te borgen om de doelstellingen van de stichting te realiseren. Deze zijn:

- a. het versterken van de bescherming van de navolgende waarden in het brede Zuid-Hollandse kustgebied gelegen tussen Hoek van Holland en Hillegom: natuur, water(winning), kustbescherming, erfgoed en landschap;
- b. het vergroten van het bewustzijn van het belang van bovengenoemde waarden;
- c. het verkrijgen en behouden van de status Nationaal Park;
- d. het instellen van een fonds ten behoeve van de (her)verdeling van middelen;

De Samenwerkingsovereenkomst wordt op 26 november officieel ondertekend door de partijen. Hiermee is voor 2019 en 2020 zeker gesteld dat de werkorganisatie van Hollandse Duinen haar rol en taken kan gaan uitvoeren.

De Standaard Nationale Parken

Het landelijk Nationale Parken Bureau heeft van het ministerie van LNV de opdracht gekregen om de transitie van bestaande nationale parken naar nieuwe nationale parken zoals Hollandse Duinen te faciliteren. Het is de ambitie dat er uiteindelijk een aantal tot de verbeelding sprekende nationale parken zijn van (inter)nationale allure. Het is de bedoeling dat de nationale parken gaan voldoen aan een nieuwe kwaliteitsstandaard. Deze Standaard kent 3 belangrijke pijlers. De eerste is de kwaliteit van natuur en landschap, de tweede is het sociaal-economische belang, waaronder beleving en samenwerking met ondernemers, bewoners en andere partijen. De derde pijler betreft het activeren van de gebiedsidentiteit. Van de standaard is afgelopen mei een werkversie beschikbaar gesteld en die gebruikt de werkorganisatie als basis om te komen tot het Uitvoeringsprogramma van Hollandse Duinen.

Financieel

De kosten in 2017-2018 van de werkorganisatie bestaan uit algemene proceskosten, zoals voor inhuur van specifieke deskundigheid (bv. procesontwerp- en begeleiding, advies over governance of verdienmodellen) en diensten (bv. huur van ruimte of catering bij evenement). Daarnaast betreft het projectkosten die vanuit de bijdrage van het ministerie van EZ/LNV worden gedekt. Deze bijdrage is gekoppeld aan de verkiezing en het prijzengeld bedraagt € 300.000. Met deze bijdrage is het opstellen van het Ambitiedocument gerealiseerd en de basisversie van de publiekswaarschuwing. In 2019 zal het project 'Eenheid in beheer en inrichting' hieruit gefinancierd worden dat als doel heeft om de bezoekers de natuur- en recreatiegebieden meer als eenheid te laten ervaren (minder hekken en borden en heldere eenduidige informatievoorziening). Parallel daaraan zal een gebiedszonering ontwikkeld worden die ervoor zorgt dat kwetsbare delen meer worden ontzien en tegelijk de bezoeker een mooie ervaring biedt.

De totale begroting voor de jaren 2017-2018 bedroeg € 570.000. De begroting was opgebouwd in 3 gelijke delen van € 190.000. De middelen zijn bijgedragen, ieder voor een gelijk deel, door Dunea, de Provincie Zuid Holland, regio Holland Rijnland en de gemeenten in Hollandse Duinen. De twee hoogheemraadschappen hebben tevens een bijdrage geleverd. Helaas was er sprake van een tegenvaller omdat bleek dat de activiteiten die ondernomen worden om te komen tot een nationaal park, door de belastingdienst gezien wordt als een samenwerkingsverband waarbij BTW niet terug vorderbaar is. Daar was geen rekening mee gehouden ten tijde van de aanvraag voor een bijdrage. Dat betekende dat in eerste instantie een bezuiniging van 21% moest worden gerealiseerd op de geplande uitgaven.

<i>Begroting (in €) gevoegd bij de aanvraag</i>		<i>Realisatie 2017-2018 (in €)</i>	
Kwartiermaker	300.000	Kwartiermaker	330.000
Organisatie bijeenkomsten	20.000	Organisatie bijeenkomsten	35.000
Secretariële ondersteuning	50.000	Secretariële ondersteuning	38.000
Webcare	50.000	Webcare	0 ¹
Marketing en communicatie	60.000	Marketing en communicatie	60.000
Diverse deskundige inhuur	90.000	Diverse deskundige inhuur	65.000
	570.000		528.000

Resteert € 42.000 dat gebruikt gaat worden voor het opzetten van een ondernemersnetwerk die een belangrijke rol spelen in het vertellen van het verhaal van Hollandse Duinen.

¹ Kosten door Staatsbosbeheer gecompenseerd

